

NKA KÖZMŰVELŐDÉSI KOLLÉGIUMA

pályázati azonosító: 205107/03568

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

a Páholy 25 – a társasági, a zenei, a színházi és az irodalmi élet szereplői
a 19. században című rendezvénysorozat pályázati megvalósításáról

Program helyszíne: Herman Ottó Múzeum Thália-háza (Színháztörténeti Múzeum)

Program időpontja: 2021. 05. 25. – 2021. 08. 24.

A szakmai program tematikája:

A Páholy 25 –a zenei, a színházi, az irodalmi és a társasági élet szereplői a 19. században című rendezvénysorozat a korszak sokszínű kulturális eseményeit, társasági életét, a művelődéstörténeti, zene-, színház- és irodalomtörténeti vonatkozásokat mutatta be az érdeklődő látogatóknak. Mindegyik tematikai programsor négy-négy előadással jelentkezett, amelyeken belül egy-egy jelentősebb személyről, pályájáról, életéről, a hozzá kapcsolódó sztorikról, eseményekről és a társasági színterekről szóltak a prezentációk, szem előtt tartva a színház-, a város- és a helytörténeti adatok, történetek, szemelvények, személyek prioritását.

A Thália-ház (Színeszmúzeum) fennállásának 25. jubileumi évfordulóját ünnepeltük a programsorozattal.

A rendezvénysorozat leírása:

Flach Antal zenetörténész, a MMA Művészeti Ösztöndíjprogramjának ösztöndíjasa *Hangászok Miskolc romantikus zenetörténetéből* című előadásai

2021. május 25. (kedd) 17 óra

Fáy Antal zeneszerző

Az emődi születésű, de életének hosszabb időszakát Miskolcon töltő Fáy Antal mellett, hogy tevékeny résztvevője volt megyéje politikai életének, maradék idejét a rajongásig szeretett zenére fordította. Népdalai, magyar nótái hamar átmentek a nép ajkára, habár általában rendkívül nehéz, komplikált szerkezetű zongorazenet írt: ösztönös technikáját

még Liszt is megcsodálta. Anekdoták formálta alakját az egykori (Minorita téri) kúria épületébe képzelve idézzük fel, ahol később az első városi zeneiskola is működött.

Látogatók száma 30 fő

2021. május 28. (péntek) 17 óra

Reményi Ede hegedűművész

Az öt földrészt megjárt, világhírűvé lett hegedűművész, Reményi Ede tanulmányait még Miskolcon kezdte, ahová később már csak ambiciózus hangversenykörútjai alkalmával tért vissza. Görgey segédtisztje, Viktória királynő udvari virtuóza, a Nemzeti Színház első hegedűse, Fáy Gizella férje (hol közös fedél alatt, hol szökésben), vegetáriánus és patrióta, megszállott műgyűjtő, emlékszobrok nagy támogatója, Brahms magyar zene iránti szenvedélyének lánggra lobbantója, kinek lánglelke sajátosan tükröződött vissza világutazó művészi karakterében is: olyan volt, mint egy üstökös, aki hol felbukkan, hol eltűnik a nemzetközi művészi életből...

Látogatók száma 33 fő

2021.június 1. (kedd) 17 óra

Pap Dezső zeneszerző és karnagy

Pap Dezső zeneszerző és karnagy örökbecsű érdeme, hogy munkássága folytán az egyre mélyebb gyökeret eresztő városi zenekultúra lassan az ország kulturális térképére is felkerült. Emellett felkarolta a helyi naturalistákat, kiadta műveiket, tekintélyével pedig olyan tehetséget sikerült megnyernie a magyar népies műzene ügyének, mint a fiatal Lányi (akkor még Langsfeld) Ernő. Országos hírnevet a Magyar Zeneköltők Kiállítási Albumában megjelent dala hozott neki. Kevés fennmaradt műve közül is hathatósan rajzolódik ki a város egy-egy fontosabb kulturális eseménye vagy couleur locale-ja. Látogatók száma 26 fő

2021. június 8. (kedd) 17 óra

Miskolci dalok, dallamok

Nemcsak az eddig elhangzott előadások összefoglalásaként, de a téma legrészletesebb ismertetéseként kerül sor a Miskolci dalok, dallamok című könyv bemutatójára, benne számos olyan kompozíció kottájával, keletkezéstörténetével, melynek címében vagy szövegében fellelhető a város neve. Olyan alkotások is helyet kapnak a könyvben, amelyek, ha a címükben nem is, de alkotójuk révén szintén Miskolchoz kötődnek. A könyvet egy CD melléklet teszi teljessé, rajta a teljes kottaanyaggal és válogatott hangfelvételekkel. Látogatók száma 36 fő

Mikita Gábor színháztörténész *Szerelmi levelező – Műfajteremtők* című előadásai

2021. június 15. (kedd) 17 óra

Déryné Széppataki Róza

Déryné Széppataki Róza levelezésein, visszaemlékezésein keresztül magánélete kulcsszereplőit sorra véve ismerhetjük meg a művészóriás pályaképét, portréját, a művészi alkotófolyamatot gazdagító emberi kapcsolatrendszerét.

Látogatók száma 34 fő

2021. június 18. (péntek) 17 óra

Jókainé Laborfalvi Róza

Jókainé Laborfalvi Róza levelezésein, visszaemlékezésein keresztül magánélete kulcsszereplőit sorra véve ismerhetjük meg a művészóriás pályaképét, portréját, a művészi alkotófolyamatot gazdagító emberi kapcsolatrendszerét.

Látogatók száma 31 fő

2021. június 22. (kedd) 17 óra

Latabár Endre

A XIX. század új zenés színházi műfaja az operett. Az előadás átfogó képet rajzol a francia operett magyarországi meghonosítójának, Latabár Endrének az életpályájáról, életéről. Látogatók száma 28 fő

2021. június 29. (kedd) 17 óra

Lehár Ferenc

Vendégként közreműködött Klemen Terézia, az operettkirály, Lehár Ferenc pályájáról szóló könyv szerzője

A XIX. század új zenés színházi műfaja az operett. Az előadás átfogó képet rajzol a század végén diadalútjára induló Lehár Ferenc művészetéről, mint a magyar operett első világszínvonalú és nemzetközi elismerést kiváltó zeneszerzőjéről.

Látogatók száma 29 fő

Békési Gábor irodalomtörténész *A 19. század Miskolci kötődésű írói* című előadásai

2021. július 6. (kedd) 17 óra

Miskolci kötődésű írók a 19. században

Miskolc nemcsak azokat az írókat-költőket vallja magáénak, akik itt születtek vagy huzamosabban itt éltek, de azokat is, akik a tájra jellemző genius loci hatása alá kerülve alkottak szépirodalmi műveket. Számosan voltak ilyenek már a „hosszú” 19. században is, noha mindegyikük története egyedi: a szabadkőművessé avatott *Kazinczy*tól kezdve, az átutazó *Kölcsey*n át a Hámort csodáló *Petőfi*n keresztül az édesapját látogató *Tompa Mihály*ig, a Miskolcon megdicsőülő *Jókai*tól az itt gyerekeskedő *Gárdonyi*g, a végső nyugalomra hazatérő *Szemeré*g vagy a felesége családjánál vacsorázó *Móric*sig. Történeteik már-már legendává, de mindenképpen teremtő részévé váltak annak a „miskolciságnak”, amelyet ők maguk is érezhettek a város falai között. Látogatók száma 33 fő

2021. július 13. (kedd) 17 óra

Lévay József (1825–1918)

A legmiskolcibb borsodi költő, a Mikes szerzője matuzsálemi kort ért meg, szinte végig élte a teljes 19. századot. Munkássága révén és a legnagyobb írók személyes ismerőjeként, barátjaként is ünnepezt költője volt korának. Jól sikerült szónoklatai és emlékbeszédei, valamint szülei halálát követően elindított naplója: ezek mindegyike az utóbbi években vált elérhetővé.

Látogatók száma 25 fő

2021. július 20. (kedd) 17 óra

Sassy Csaba (1884–1960)

A „miskolci nótafát” a kutatás a Lévay-hagyományok őrzőjeként, tovább vivőjeként tartja számon, pedig ennél jóval összetettebb, érdekesebb a költői indulása, útkeresése a 20. század elején. Belekóstol a modernizmusba, áthatja Kaffka, Ady és a nyugatosok avantgárd hatása, majd egy hirtelen váltással inkább a könnyű sikereket választja és a gyorsan pénzre váltható műfajokat (kroki, bökvers, csasztuska, kortesvers, pletykatárca, adoma, köszöntő stb.) kezdi virtuóz módon, de annál kevesebb művészi értékkel szolgálni. Látogatók száma 31 fő

2021. július 27. (kedd) 17 óra

Nőírók – írónők Miskolcon a 19. század végén, a 20. század elején

A művelt közvélemény többnyire csak az emlékiratíró Dérynéről és a Miskolc egén üstökösként átrobogó, egyedülálló tehetségű Kaffka Margitról tud, ha a miskolci kötődésű írónők kerülnek szóba (az ő emlékezetüket márványtábla is őrzi), pedig meglepően sok, bár nagyrészt elfeledett nőíró is élt a korszakban, köszönhetően a 19. század második felében kibontakozó nőnevelés eredményeinek és nem utolsósorban az egyház hatásának. Az olyan nevek, mint *Reichard Piroska*, *Kosáryné Réz Lola*, *Hidvéginé Horváth Bóra*, *Szederkényi Anna*, *Geötze Anna*, *Lányi Sarolta* ma már idegenül csengenek, de saját korukban újságok tárcarovatái, sőt önálló kötetek szerzőiként ismerték őket az olvasók. Az utóbbi években egyre többet fedez fel belőlük a kutatás: *Herman Ottóné Borosnyai Kamilla* kéziratait vagy *Ujlaky Vilma* elbeszéléseit már ismét elérhetjük, de a többiek is egyre inkább az érdeklődés fényébe kerülnek.

Látogatók száma 30 fő

Vámosi Katalin művészettörténész *A társasági élet színterei a 19. században* című előadásai

2021. augusztus 3. (kedd) 17 óra

Szalonélet és bálozás

A korszak két legfontosabb társasági helyszíne a szalonok és a bálók világa. Hazánkban és külföldön egyaránt említhetők híres szalonok, amelyeket elsősorban jómódú hölgyek, férfiak működtettek. Tudunk olyan szalonokról is, mint például a Wohl-nővérek esetében, ahová nem társadalmi rang alapján voltak bejáratosak az emberek, hanem alapvetően műveltségük, olvasottságuk határozta meg ottlétüket. A bálokon is élénk társasági élet folyt a táncok szüneteiben, megvitatták az éppen aktuális eseményeket, megcsodálták és természetesen ki is beszéltek egymás tolettjeit a hölgyek. Megtudhatják azt is az előadáson, hogy mi volt a korszak „SMS-e”, a titkos üzenetek továbbítására alkalmas nyelvezet.

Látogatók száma 50 fő

2021. augusztus 10. (kedd) 17 óra

A kávéházak és a cukrászdák világa

A század során nem oszlott meg a kávéházak közönsége, férfiak és nők egyaránt eljártak a sokszor éjjel is nyitva tartó kávézóba. Külön kávéházba járt az úri közönség, a hivatalnoki réteg és a céhes mesterember. A kávézás mellett a kávéházakban biliárdozni, kártyázni és sakkozni is lehetett, valamint újságot olvasni. Hasonló népszerűségnek örvendtek a cukrászdák, ahol szerelmespárok is gyakran találkoztak, valamint eljegyzéseket, egyesületi találkozókat, uzsonnákat tartottak. Miskolcon is volt ilyen népszerű hely, ahol a szerelmesek találkát adtak egymásnak.

Látogatók száma 41 fő

2021. augusztus 17. (kedd) 17 óra

Fürdőélet és a korzózás

A század kedvelt fürdőhelyeit a gyógyulni és a szórakozni vágyó beteg és egészséges emberek egyformán látogatták. Az arisztokratákon kívül a szintén jelentős szabadidővel rendelkező polgárság is szívesen kereste fel a fürdőket már ebben az időben, a főidényben vagy az elő- és utószezonban egyaránt. A sétákon, korzózáson túl más elfoglaltságok, szabadidős tevékenységek szintén a látogatók rendelkezésére álltak. Többek között kedvelték a csónakázást, kirándulásokat a közeli várromokhoz, a hajózást, a bálozást, a táncestélyeket és természetesen a kellemes társasági élet minden egyéb formáját.

Látogatók száma 30 fő

2021. augusztus 24. (kedd) 17 óra

A színházak és a kaszinók világa

A korszak színházi előadásai alatt élénk társasági élet folyt, az arisztokraták például sokszor csak vizitálni tértek be páholyaikba egy-egy előadás során. A földszintre az ülőhelyek mellett sétálójegyet is lehetett váltani, ami szintén alkalmat biztosított a csevegésre. A karzat nézőközönsége, a fiatal jurátusok hangos tetszésnyilvánítással tisztelegtek egy-egy színészi játék előtt. A kaszinó tagságának társasági életéről is számos érdekesség, napjainkra már feledésbe merült kuriózum hangzott el az előadáson.

Látogatók száma 36 fő

Médiavisszhang:

Május 21.: Szent István Rádió Kultúrkör műsorában beszélgetés a Páholy 25 rendezvénysorozatról, Flach Antal előadásairól.

Linkje: <https://szentistvanradio.hu/player/225993/2021-05-21%2020:10:00>

<https://szentistvanradio.hu/player/225993/2021-05-21%2020:10:00?fbclid=IwAR1VzF3kL->

[PaIvJvvg6sLgSiSha_HZ59I3DjRz3hn7334qhape-t-tzNQQs](https://stayhappening.com/e/p%3%A1holy-25-%E2%80%93-a-zenei-a-sz%3%ADnh%3%A1zi-az-irodalmi-%3%A9s-a-t%3%A1rsas%3%A1gi-%3%A9let-szerepl%5%91i-a-19-sz%3%A1zadban-E2ISTMYYG81)

<https://stayhappening.com/e/p%3%A1holy-25-%E2%80%93-a-zenei-a-sz%3%ADnh%3%A1zi-az-irodalmi-%3%A9s-a-t%3%A1rsas%3%A1gi-%3%A9let-szerepl%5%91i-a-19-sz%3%A1zadban-E2ISTMYYG81>

<https://www.hellomiskolc.hu/Paholy-25>

<https://www.eszakhirnok.com/2021/05/20/flach-antal-zenetortenesz-hangaszok-miskolc-romantikus-zenetortenetebol-cimmel-tart-eloadassorozatot/>

<https://hermuz.hu/events/paholy-25-a-tarsasagi-a-zenei-a-szinhazi-es-az-irodalmi-élet-a-19-szazadban/>

<https://boon.hu/kultura/helyi-kultura/zene-szerelem-tarsasagi-élet-5477011/>

<https://boon.hu/kultura/helyi-kultura/romantikus-sorozat-a-szineszmuzeumban-5483143/>

<https://boon.hu/programok/paholy-25-junius-8-kedd-17-ora-flach-antalmiskolci-dalok-dallamok/>

<https://minap.hu/cikk/herman-otto-muzeum-es-miskolci-galeria-programjai>

<https://minap.hu/cikk/paholy-25-miskolci-szineszmuzeum-jubileumi-eloadassorozata>

Páholy 25 a Színészmúzeuman. Miskolci Napló XVIII. évfolyam 21. szám (2021.05.29.) 7. oldal (nyomtatásban)

<https://www.programturizmus.hu/ajanlat-miskolci-szineszmuzeum-program.html>

Június 11.: Szent István Rádió Kultúrkör műsorában beszélgetés a Páholy 25 rendezvénysorozatról, Mikita Gábor előadásairól.

Linkje: <https://szentistvanradio.hu/player/225996/2021-06-11%2020:10:00>

<https://minap.hu/cikk/paholy-25-bepillantas-eletekbe-szerelmekbe>

Mikita Gábor a miskolci Páholy 25-ben. Miskolci napló XVIII. évf. sz. (2021. 06. 12.) (nyomtatásban)

A színház nagy egyéniségei. Észak-Magyarország 2021. 06. 11. (péntek) (nyomtatásban)

<https://boon.hu/eletstilus/helyi-eletstilus/a-szinhaz-nagy-egyensegei-a-miskolci-paholy-25-ben-5535536/>

<https://boon.hu/programok/szerelmi-levelezo-jokaine-laborfalvi-roza/>

<https://boon.hu/programok/paholy-25-rendezvenysorozat-mikita-gaborral/>

<https://minap.hu/cikk/rozak-miskolcon-erdekes-eloadasok-thalia-hazban>

Páholy 25 rendezvény. Észak-Magyarország 2021. 06. 26. (szombat) (nyomtatásban)

Európa Rádió és Szent István Rádió programajánlója a 2021. 06. 29-i Páholy 25 rendezvényről

Irodalmi titkok a Páholy 25 előadásain Miskolci Napló XVIII. évf. 26. sz. (2021. július 3.) 5. oldal

Legendává váltak a történetek. Észak-Magyarország 2021. 07. 06. (vasárnap) 16. oldal (nyomtatásban)

https://minap.hu/cikk/irodalmi-titkok-paholy-25-eloadasain?fbclid=IwAR1Pb5B5FQwtoG_lGgHXY879n0qrClXp-hkRjwx-p6brT8pxIJRc-3d8QvE

https://boon.hu/kultura/helyi-kultura/legendava-valtak-a-tortenetek-5609261/?utm_source=facebook&utm_medium=social&utm_campaign=boon&fbclid=IwAR1p4FJl5zThXLp84sftIYT7Pa0wJlibHF7UOl6hg9R3D0V1hDls3KoFqXQ

https://minap.hu/cikk/irodalmi-titkok-paholy-25-eloadasain?fbclid=IwAR1_ZTnT9NZdhg4GFac46NQdacm1zBNJQNSjga2vTIsIxIgw9MgEytjflz8

július 02: Szent István Rádió Kultúrkör műsorában beszélgetés a Páholy 25 rendezvénysorozatról, Békési Gábor előadásairól.

Linkje:<https://szentistvanradio.hu/player/225999/2021-07-02%2020:10:00>

Július 30.: Szent István Rádió Kultúrkör műsorában beszélgetés a Páholy 25 rendezvénysorozatról, Vámosi Katalin előadásairól.

Linkje:<https://szentistvanradio.hu/player/233172/2021-07-30%2020:10:00>

Zár a Páholy 25. Miskolci Napló XVIII. évfolyam 30. szám (2021. július 31.) 4. oldal (nyomtatásban)

<https://minap.hu/cikk/szalonok-vilaga-19-szazadban>

Páholy 25. Volt aki a kávéházban szülte meg a gyerekét. City 2021. augusztus 20. 11. oldal (nyomtatásban)

<https://boon.hu/eletstilus/helyi-eletstilus/volt-no-aki-a-kavehazban-szulte-meg-gyermeket-5713040/>

Hajdu Mariann: Volt nő, aki a kávéházban szülte meg a gyermekét. Észak-Magyarország 2021. augusztus 10. (péntek) 16. oldal (nyomtatásban)

Az online leprellő fotója:

A városi előadás a korsók sokszínű kultúrája, művészet és művelődéstörténeti világok találkozás az érdeklődő látogatók. Mindegyik tematikai programot negy-nég előadással jelentjük, melyeken belül egy-egy jelentősebb személyről, pályájáról, életéről, a hozzá kapcsolódó színhárról, színháztörténelemről és a társasági színházról szólnak a prezentációk, színi előírás és a színház- és a helytörténeti adatok, történetek, szemléltetések, személyek prioritásai. A Thália Háza (Színházmuzeum) fennállásának 25. jubileumi évfordulóját ünnepejük a programokkal.

Vámosi Katalin művelődéstörténelmi, a programvezetői szerepében

Flach Antal szerkesztésében
HANGSZÖVEK MISKOLCI ROMANTIKUS ZENETÖRTÉNETÉBŐL
című előadásvezetés

2021. május 25. (kedd) 17 óra
Fáy Antal zeneszerző

Az emódi születése, de életének hosszabb időszakát Miskolcon töltötte Fáy Antal, amellyel, hogy tévhitet ne terjedjen, meg kellene említenünk, maradjon kiejtve a rangjához szorított zenei források. Népdalok, magyar nóta, hamar átmentek a nép ajkára, habár általában rendkívül nehéz, komplikált szerkezetű zongorazenei írt, bizonyos technikákkal még Liszt is megcsodálta. Anekdoták formálta alakját az egykori fővárosi lírai kora epizódjai híresen híresek, fel, ahol később az első városi zenekara is működött.

2021. május 28. (péntek) 17 óra
Reményi Ede hegedűművész

Az öt földrajzi megírt, világhírű lett hegedűművész, Reményi Ede tanulmányait még Miskolcon kezdte, ahová később már csak ambíciózus hangversenykörülmények alkalmával tért vissza. Görgey segédcsapata, Viktória királynő udvari virtuosa, a Nemzeti Színház első hegedűse, Fáy Gönella férje (hol közös fedél alatt, hol szökevényi, végül kármusi és patinás megcsodált műgyűjtemény, emlékezőknek nagy támogatója, Bratskó magyar zenei karjának vezetőjének, lírai lojaltársa, kinek lángelme sajátosan tükröződött vissza világutazó művészi karakterében is, olyan volt, mint egy utókor, aki hol felbukkan, hol eltűnik a nemzetközi művészi életből.

2021. június 1. (kedd) 17 óra
Pap Dező zeneszerző és karnagy

Pap Dező zeneszerző és karnagy örökbecsű érdeme, hogy munkássága folytán az egyre mátyásdi gyökerű emódi városi zenekultúra lassan az ország kulturális térképére is felkerült. Emellett felkarolta a helyi naturalistákat, kiadta műveiket, tekintet

lyével pedig olyan lehetőséget sikerült megnyernie a magyar népies muzsika ügyének, mint a fiatal Lányi László meg Langfelder Endő, Országos hímetek a Magyar Zeneköltők Kiállítás Alkalmazásában megjelent dala hozott neki. Kevés fennmaradt műve közül is hatalmas rajzolódni ki a város egy-egy fontosabb kulturális eseményre vagy céljaira.

2021. június 8. (kedd) 17 óra
Miskolci dalok, dallamok

Nemcsak az eddig elhangzott előadások összefoglalásaként, de a lena legjelentősebb ismertetőjeveként került sor a Miskolci dalok, dallamok című könyv bemutatására, benne számos olyan kompozíció kottájával, kislemezfelvételével, melynek címében vagy szövegében fellelhető a város neve. Olyan alkotások is helyet kaptak a könyvben, amelyek, ha a címükben nem is, de alóluk névelin szövegben Miskolcra kötődnek. A könyvet egy CD melléklettel teszi teljessé, rajta a teljes kottanyomtatványt és világotott hangfelvételekkel.

2021. június 15. (kedd) 17 óra
Mikita Gábor színháztörténelmi
SZERELMI LEVELEZŐ - MŰFAJTEREMTŐK
című előadásvezetés

2021. június 15. (kedd) 17 óra
Szerelmi levelező 1 - Déryné Széppataki Róza

Déryné Széppataki Róza levelezéseiben, visszamelegedéseiben keresztül magánélete kulcsszereplőit sorra véve ismerhetjük meg a művésznő pályaképet, portréját, a művészi alkotófolyamatot gazdagító emberi kapcsolatrendszerét.

2021. június 18. (péntek) 17 óra
Szerelmi levelező 2 - Jókainé Laborfalvi Róza

Jókainé Laborfalvi Róza levelezéseiben, visszamelegedéseiben keresztül magánélete kulcsszereplőit sorra véve ismerhetjük meg a művésznő pályaképet, portréját, a művészi alkotófolyamatot gazdagító emberi kapcsolatrendszerét.

2021. június 22. (kedd) 17 óra
Műfajteremtők 1. - Latábr Endre

A 19. század új zenés színházi műfaja az operett. Az előadás új formát ragozt a francia operett magyarságot meghonosításának, Latábr Endrének az életműveiről, életéről.

2021. június 29. (kedd) 17 óra
Műfajteremtők 2. - Lehár Ferenc

A 19. század új zenés színházi műfaja az operett. Az előadás új formát ragozt a francia operett magyarságot meghonosításának, Lehár Ferencnek az életműveiről, életéről.

képet ragozt a század végén diadalútjára induló Lehár Ferenc művészi színterét, mint a magyar operett első világszínvonalú és nemzetközi elismerést kiváltó zeneszerzőjét.

Békési Gábor irodalomtörténelmi
A 19. SZÁZAD MISKOLCI KÖTŐDÉSŰ ÍRÓI
című előadásvezetés

2021. július 5. (kedd) 17 óra
Miskolci kötődésű írók a 19. században

Miskolc nemcsak azokat az írókat-költőket valójában magáénak, akik itt születtek vagy húzamosabban itt éltek, de azokat is, akik a tájra jellemző genius loci hatása alá kerülve alkottak szépirodalmi műveket. Számosan voltak ilyenek már a „hosszú” XIX. században is, noha mindegyikük története egyedi, a szabaddóművészet avatott Kazinczytól kezdve, az útutató Kólcseyen át a Hármót csodáló Petőfihez keresztül az eddiges látható Tompa Mihályig, a Miskolcon megdicőülő Jókaitól az itt gyerekeskedő Gárdonyiig, a végző nyugatiomra hazatérő Szermeréig vagy a felesége családjától vascorázó Mörnczig, Történelmi már-már legújává, de mindenképpen látni résztvevő voltak annak a „miskolciágnak”, amelyet ők maguk is érezhettek a város falai között.

2021. július 13. (kedd) 17 óra
Lévay József (1825-1918)

A legmiskolciabb borsodi költő, a Mikos szerzője matuzsálemi kort ért meg, szinte végig élte a teljes 19. századot. Munkássága révén és a legnagyobb írók személyes ismerőjeként, barátjaként is unnevelt költője volt korának. Jól sikerült szónoklatok és emlékbeszéd, valamint szűkei halálát követően elindított naplója ezek mindegyike az utóbbi években vált elérhetővé.

2021. július 20. (kedd) 17 óra
Sassy Csaba (1884-1960)

A „miskolci nádtűz” a kutatás a Lévay-hagyományok örököseinek, továbbá világszerte tanja számon, pedig annál jóval összetettebb, érdekesebb a költői indulása, utazása a 20. század elején. Belekóstol a modernizmushoz, áthatja Kafka, Ady és a nyugatosok avantgard hatása, majd egy hirtelen váltással inkább a könnyű sikereket választja és a gyorsan pénzre váltható műfajokat írja, bölcse, csasztuka, kortárs, pályakutatás, adoma, közönség (stb.) kezdi virtuóz módon, de annál kevesebb művészi értékkel szolgálni.

2021. július 27. (kedd) 17 óra
Nőírók – írónők Miskolcon a 19. század végén, 20. század elején

A műveltség többnyire csak az emlékirató Déryné és a Miskolc egén útdobosként átrogo, egyedülálló tehetségű Kafka Margitól tud, ha a miskolci kötődésű írónők kerülnek szóba (az ő emlékeztetőit mátyásdi írói), pedig meglegelően sok, bár negyedik elfeledett nő is él a korszakban, köszönhetően a 19. század második felében kibontakozó nőnevelési eredményeinek és nem utolsósorban az egyház hatásának. Az olyan nevek, mint Reichart Fritsch, Kosztrnyé Rózsa, Lórá, Hildyiné Horváth Boró, Szedőnény Anna, Gedre Anna, Lányi Sarolta ma már idegenül csengenek, de saját korukban újságok tárcáival, sőt önálló kötetek szerzőként ismerték őket az olvasók. Az utóbbi években egyre többet fedez fel, betekint a kutatás. Herman Ottó, Borosnyó Kamilla keze alatt vagy Ujlóty Vilma elbeszélései már ismét előkerültek, de a többiek is egyre inkább az érdeklődés férénybe kerülnek.

2021. július 27. (kedd) 17 óra
A Helyszín • THÁLIA HÁZ (SZÍNHÁZMUZEUM) (3525 Miskolc, Déryné utca 3.)

A Herman Ottó Múzeum rendezvényein való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött. Regisztrációs űrlapunkat megtalálja a www.hermaz.hu oldalon és a Thália Háza (Színházmuzeum) köztéren is.

A Múzeum látogatás az intézmény biztonsági protokollja szerint történhet. Kerjük, látogatás előtt tájékozódni a belépés feltételeiről a www.hermaz.hu oldalon.

Tájékoztatjuk, hogy a Múzeum népszerűsítése céljából a Múzeum eseményein helyi és hangfelvétel készítésére, a képeket a Múzeum saját honlapján és közösségi oldalain közzé teheti. A rendezvényen történő részvételét Ön hozzájárulással tartja fenn.

2021. július 27. (kedd) 17 óra
A kávéházak és a cukrászdák

A század elején nem osztott meg a kávéházak közönsége, férfiak és nők egyaránt ellátják a sokszor éjjel is nyitva tartó kávéházba külön kávéházba járt az új közönség, a hivatalnok réteg és a csöves misztérium. A század második felében terjedt el az a felfogás, hogy urino nem jár kávéházba, ettől kezdve lett kedvelt

Miskolc, 2021.09.20.

Vámosi Katalin
a pályázat szakmai felelőse